КПСС XXIV съездини янги меҳнат зафарлари билан кутиб оламиз!

КПССнинг XXIV съезди чақирилиши ҳақидаги хабарни шаҳримиз меҳнаткашлари зўр мамнуният билан кутиб олдилар. Кўплаб корхоналар ҳозирдан съезд шарафига социалистик мусобақани қизитиб юбордилар.

Редакциямизга бу ҳақда дастлабки хабарлар кела бошлади. Қуйида сиз уларнинг баъзилари билан танишасиз.

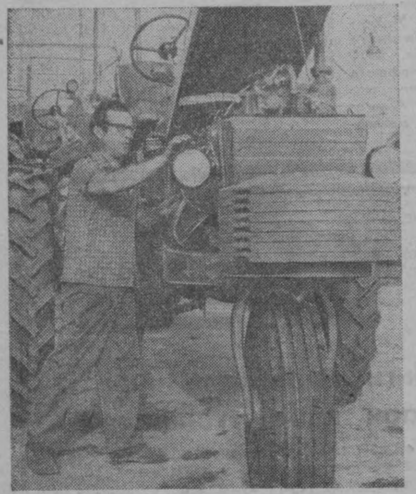

ТРАКТОРСОЗЛАР ҒАЙРАТИ

Мана, беш йиллик сўнгги йилининг ҳам ярмидан кўпи ўтиб бормоқда. Қўлга киритган ютуқларни тобора мустаҳкамлаб борган тракторсозларимиз олти ойлик план топшириқларини муваффақиятли ўринлаган эдилар. Улар планга қўшимча 135 та трактор, 115 та прицеп, 16 минг сўмлик эҳтиёт қисмлар тайёрлаб, реализация қилдилар.

Шу кунларда заводимизга келган киши қизғин меҳнат устидан чиқади. Тракторсозларимизнинг бутун куч-ғайрати беш йиллик ҳамда унинг охириги йили топшириқларини муддатидан аввал бажаришга қаратилган.

Коммунистик партиямиз XXIV съездини чақириш тўғрисидаги хушхабарни мамнуният билан кутиб олган ишчиларимиз иш суръатини кун сайин оширишга эришмоқдалар. Улар яратувчи меҳнатлари билан она-Ватанимиз шуҳратига янада шуҳрат, қудратига қудрат қўшишларини яхши биладилар.

Э. ЖАМИЛОВ,
трактор заводи ишчилар комитетининг раиси.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг КПСС XXIV съездини чақириш тўғрисидаги қарори Тошкент тракторсозларини ҳам руҳлантириб юборди. Бош конвейердан ҳар куни 85-90 тадан «Т-28Х4» маркали пахтачиликка мослаштирилган тракторлар туширилмоқда. Иттифоқдош пахтакор республикаларнинг бундай тракторларга бўлган эҳтиёжи ортиб бормоқда.

СУРАТДА: ишлаб чиқариш илғори электр слесарь Шавкат Сатторов маҳсулотларни топшириш майдонига келтирилган тайёр тракторга электр жиҳозлари қандай ўрнатилганлигини текширмоқда.

УЛКАН ВОҚЕА

КПССнинг XXIV съезди чақирилиши тўғрисидаги хабар биз олимларни ҳам ҳаяжонлан т и р и б юборди. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди бўлиб ўтганига тўрт йил бўлди. Ана шу қисқа вақт ичида улкан тарихий ўзгаришлар юз берди.

Институтимиз олимлари эса кўпгина илмий-тадқиқот ишларини ишлаб чиқаришга тадбиқ қилдилар. Жумладан, пахта толасидан фойдаланишнинг янги усуллари жорий қилинди.

Совет халқи партия раҳбарлигида коммунизм биносини қуриш учун ғайрат қилаверади. Уларга эса Коммунистик партия ойдин йўл кўрсатади.

Партия — ҳамиша йўлчи юлдузимиз бўлиб қолади. Навбатдаги XXIV съезд ҳам янги қилинадиган ишлар программасини белгилаб беради.

Н. ТЎРАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Электроника институтининг илмий секретари, физика-математика фанлари кандидати.

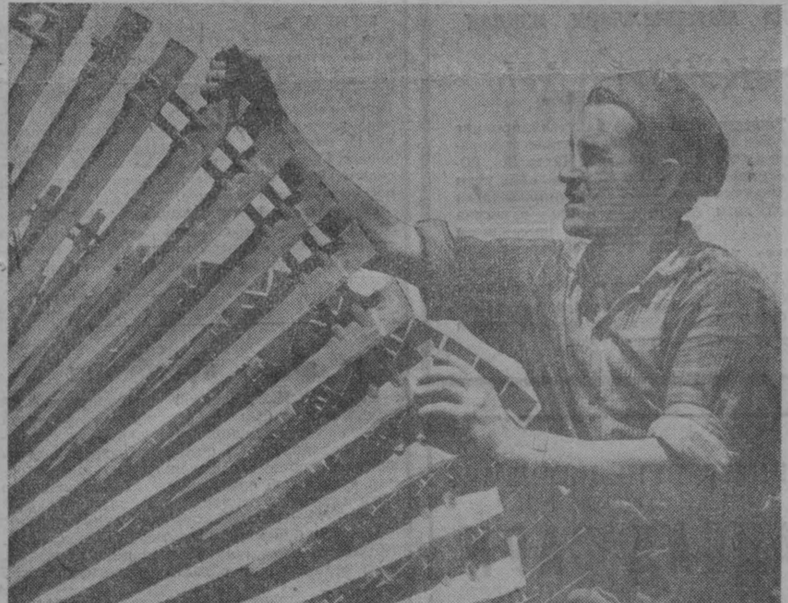

Тошкент ГРЭСида қурилаётган 10-турбина монтажчилари бу блокни муддатидан илгари энерго системага улаш мажбуриятини олишган. Ҳозир монтаж ишлари графикдан ўзган ҳолда олиб борилмоқда.

СУРАТДА: илғор слесарь-турбиначи Р. Мавзитов ўнинчи турбина роторини текширмоқда.

И. Глауберзон ва . Сироткин фотолари.

Зафарларга ундайди

Хушхабарнинг қаноти бор, дейилади халқ ҳикматларидан бирида. Чиндан ҳам шундай. КПСС Марказий Комитети Пленумининг партиямиз XXIV съездини чақириш ҳақида қабул қилган қарорини барча совет кишилари каби , бошқармамиз бинокорлари ҳам зўр хурсандчилик билан кутиб олишди.

Бўлажак съезд жонажон мамлакатимизда сўнгги йилларда амалга оширилган улуғвор ишларга якун ясайди. Халқ хўжалигимизнинг янги беш йилликдаги тараққиёти режаларини белгилаб беради.

Социалистик мусобақани авж олдирган бинокорларимиз яқинда беш йиллик план топшириқларини муддатидан ярим йил олдин бажарганликлари тўғрисидаги ғалаба рапортига ёруғ юз билан имзо чеккандилар. Улар ана шу ўтган даврда 24 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажардилар.

Пленум қарорларига амалий иш билан жавоб беришга аҳд қилган инженер-техник ходимларимиз, бинокорларимиз ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача яна учта турар-жой ва иккита болалар боғчалари биноларини қуриб беришга бел боғладилар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун иш суръатини тобора жадаллаштирмоқдалар.

Р. ДАВИДОВ,
159-трестининг 13-қурилиш бошқармаси партия ташкилоти секретари.

ШАҲАР САНОАТИНИНГ ОДИМЛАРИ

Бизнинг интервью

Шаҳар статистика бошқармасида Тошкент шаҳридаги саноат корхоналари, транспорт ва алоқа ташкилотларининг ўтган ярим йил ичида амалга оширган ишлаб чиқариш-иқтисодий фаолиятига якун ясалди.

Мухбиримиз Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитети саноат, транспорт ва алоқа бўлими мудири Н. А. Ғанихўжаевдан завод ва фабрикаларнинг беш йилликка якун ясаладиган йилнинг биринчи ярмида қўлга киритган ютуқларини шарҳлаб беришни сўради.

— Шаҳримиздаги ишчи коллективлари ўртасида авж олган социалистик мусобақанинг ленинча меҳнат вахтаси ажойиб меҳнат самараси билан якунланди,— дейди у.— Халқ хўжалиги учун маҳсулотнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ярим йиллик топшириғи муддатидан илгари адо этилди. Ўзбекистон пойтахтидаги саноат корхоналарининг коллективлари январь—июнь ойлари ичида планга қўшимча равишда 25,7 миллион сўмлик халқ хўжалик буюмлари ишлаб чиқардилар ва реализация қилдилар. Тошкент саноати маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини тобора оширмоқда.

Энергетика, рангли металлургия, машинасозлик ва металлни ишлаш, ўрмон ва ёғочсозлик, шунингдек, енгил саноат ва қурилиш материаллари саноати тез суръатлар билан ривожланмоқда.

— ҚАЙСИ КОРХОНАЛАРНИНГ ИШЛАРИ ТАҲСИНГА САЗОВОР?

— Маҳсулотни реализация қилиш ярим йиллик топшириғини ортиғи билан бажарган шаҳардаги 180 корхона ичида мен тракторсозлик, электрон техникаси, «Ташсельмаш», экскаватор-ремонти, грампластинкалар, пластмасса буюмлари, 2 ва 10-автомобиль ремонти, химия фармацевтика заводларини, «Юлдуз», «Қизил тонг», «Ўртоқ», 2 ва 3-тикувчилик, бадиий буюмлар, 1 ва 2-пойафзал, заргарлик, офсет фирмаси ва фабрикаларини, 1 ва 2-ун, сут, қоғоз, абразив буюмлари комбинатларини бошқаларга ўрнак қилиб кўрсатишни хоҳлар эдим.

Қурилиш индустрияси соҳасида эришилаётган ютуқлар ҳам қувонарли. «Висотстрой»га қарашли қурилиш материаллари комбинати, 4 ва 6-трестлар, 3 ва 5-темир-бетон буюмлари заводи, 3-ғишт заводлари бошқармаси, 1-уйсозлик комбинати, Қўйлиқдаги темир-бетон конструкциялари заводи коллективларининг қўлга киритаётган ютуқлари кишини қувонтиради.

— МАҲСУЛОТНИНГ МУҲИМ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА ЗИММАГА ОЛИНГАН ТОПШИРИҚ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛДИ?

— Ўтган ярим йил ичида 5600 та пахта териш машинаси, 19115 та трактор, 508 та экскаватор, 681 та компрессор, 420 та кўприк кранлари, 3800 тадан ортиқ пахта сеялкалари, 1227 та кўрак чувиш машиналари, 11,5 минг тонна қоғоз, салкам 10 миллион сўмлик технологик жиҳозлар, 3454 минг жуфт пойафзал, 6 миллион дона трикотаж буюмлари тайёрланди.

— ТРАНСПОРТ ХИЗМАТИ ҲАҚИДА ҲАМ ИККИ ОҒИЗ ГАПИРИБ БЕРСАНГИЗ?

— Ўтган ярим йил ичида шаҳар марказлашган юк ташиш тресть томонидан 7,2 миллион тонна юк ташилди.

Шаҳар пассажир автобуслари 113 миллион кишини белгиланган манзилига элтиб қўйди. Маршрут таксилар билан эса 19 миллион киши ташилди.

— ЗИММАЛАРИДАГИ ПЛАНЛАРИНИ БАЖАРА ОЛМАГАН КОРХОНАЛАР ҲАМ БОРМИ?

— Ҳа, шундай корхоналар бор. Жумладан, Ленин районида ярим йиллик топшириқни 7 та корхона бажара олмади. Каноп, муқовалаш фабрикаси, электротехника заводи шулар жумласидандир. Куйбишев районида эса бешта корхона планни бажара олмади. Биргина «Узбекхлопкомаш» заводининг ўзи 1,1 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармади ва реализация қилолмади. Консерва заводи 423 минг сўмлик, район саноат комбинати 217 минг сўмлик маҳсулотни кам берди.

Юқоридаги ана шу саноат корхоналарининг раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотлари, — деди сўзининг охирида Н. А. Ғанихўжаев,— тезда конкрет чора-тадбирлар кўриб қолоқликка барҳам беришлари керак.

Шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари бундан буён ҳам мусобақанинг олдинги сафида бориб, меҳнатда янгидан-янги зафарларни қучишига, беш йиллик топшириқни муддатидан илгари — 7 ноябргача адо этиб, КПСС XXIV съездини муносиб кутиб олишларига шак-шубҳа йўқ.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

17 ИЮЛЬ 1970 й
5-йил чиқиши.
ЖУМА
№ 167 (1235).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ҚАҲРАМОН БОШЛИҚ БРИГАДАДА

Юбилей йилида 11-«Висотстрой» трестига қарашли 17-қурилиш бошқармасининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамид Қорабоев бошлиқ дурадгорлар бригадаси муваффақиятли ишламоқда. Ҳозир бу коллектив Ўзбекистон кўчасида қад кўтараётган инженерлик-техника корпуси биноси қурилишида дурадгорлик ишларини ниҳоясига етказмоқда. Бригаданинг Эргаш Нуъмонбеков, Анис Аҳмедов, Убайдулла Раҳимов, Шуҳрат Хўжаев, Вячеслав Бородин каби пешқадамлари кунлик нормани 1,5-2 ҳисса бажариб бошқаларга намуна бўлмоқда.

Йил бошиданоқ дурадгорлар ҳар бир ишда тежамкорликка эришиш ҳаракатини кучайтириб юбордилар. Рационализаторлар таклифи билан опалубкани янгича тайёрлаш методи ишлаб чиқаришга жорий қилинди. Эндиликда, тахта опалубкалари ўрнига яроқсизга чиқарилган тўсиқ плиталардан фойдаланилмоқда. Бу янгилик туфайли машина тўхташ жойи ва гараж қурилишида 60 куб метр ёғоч маҳсулот тежалди. Бригадада иш муддати уч ҳисса қисқарди, иш унумдорлиги ошди.

Қурувчилар кунини муваффақиятли кутиб олиш учун социалистик мусобақани кучайтирган пешқадам коллектив кун сайин иш суръатини тезлаштирмоқда.

Шаҳар—қишлоққа

ВАЪДАГА ВАФОДОРЛАР

Бугун

ТОШКЕНТ ШАҲАР МАРКАЗЛАШГАН АВТОМОБИЛЬ ЮК ТАШИШ ТРЕСТИНИНГ ҚАШҚАДАРЁ ҒАЛЛАКОРЛАРИГА ҒАЛЛА ЎРИМ-ЙИҒИМИДА ЁРДАМГА БОРГАН БИР ГРУППА ҲАЙДОВЧИЛАРИ ЎЗ ИШЛАРИНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТАМОМЛАБ ҚАЙТИБ КЕЛИШДИ.

4 июнь куни юзта автомобиль ва ремонт устахоналари республиканинг жанубига йўл олган эди. «Дон ҳосилини йиғиштириб олишнинг энг қизғин палласи бошланди,— деййишган эди ҳайдовчилар йўлга чиқиш олдидан. Бу ерда ҳар дам ғанимат. Буни биз транспортчилар жуда яхши тушунамиз. Ана шунинг учун ҳам вақт билан ҳисоблашмай, юксак унум билан меҳнат қиламиз. Донни нес-нобуд қилмай йиғиштириб олиш — бизнинг шиоримиздир».

Тошкентлик транспортчилар ўз сўзларининг устидан чиқиб ваъдага вафо қилдилар.

— Самарқанд областида тўрт юз ҳайдовчимиз жуда яхши меҳнат қилди. — дейди Тошкент шаҳар марказлашган юк ташиш трестининг бошқарувчиси А. Мадалимов. — 3-автокомбинат, 1, 87-автобазалар, 2502, 2512-автоколонналарнинг транспортчилари 100 минг тоннадан ортиқ дон ташиб бердилар.

Зиммаларидаги топшириқларни шараф билан адо этган транспортчилар шу областдан Ўзбекистон пойтахтига қайтиб келдилар. «Баҳмал» совхозида қолган ҳайдовчилар эса июль ойи охирига қадар меҳнат қиладилар.

Қишлоқ—шаҳарга

ШАҲАРЛИКЛАР УЧУН

Ўлкамизда қайноқ ёз. У ўзининг бениёс неъматларини — ширин-шакар мевалари, турли хил сабзавот ва кўкатларини одамларга тақдим этяпти. Шу кунларда бозорлар, мева дўконлари кўз ўйнатади. Қишлоқ меҳнаткашлари шаҳарликлар дастурхонига сахий ёз неъматларини пешма-пеш етказиб турибдилар. Бу ҳақда редакциямизга шаҳар савдо бошқармаси бошлиғи ўринбосари Акрам Маҳмудович ХОЛИБОЕВ қуйидагиларни хабар қилди:

— Ҳамшаҳарларимизни мўл-кўл сабзавот ва мева билан таъминлашга шаҳар атрофидаги районларнинг барчаси ўз ҳиссасини қўшмоқда. Шу кунгача улар 14 минг тонна сабзавот, жумладан, 4 минг тонна карам, 5 минг 300 тонна пиёз, 1 минг 700 тонна бодринг, 712 тонна помидор, 600 тонна сабзи, 550 тонна лавлаги, 1000 тонна ҳар хил кўкатлар, 7 минг тонна маҳаллий картошка, 1000 тонна ҳар хил мева етказиб бердилар. Ҳа демай полиз экинлари ҳам келтирила бошланади. Ой охиригача 1000 тонна қовун-тарвуз сотиш мўлжалланган. Бундан ташқари, шу ойда тошкентликлар:а 4 тонна саримсоқ пиёз, 200 тонна узум ва бошқа маҳсулотлар сотилади.

Аҳолига мева ва сабзавот экинларини сотишни яхшилаш мақсадида бир қанча тадбирлар белгиланди. Жумладан, шаҳримиздаги мева дўконлари сони 850 тага етказилди. Уларда ҳозир 1300 савдо ўрни бор. Яқинда Олой бозорида республикада ягона сабзавот ва мева билан савдо қилувчи ўз-ўзига хизмат кўрсатиш павильони очилган эди. Шу ойда яна ўнта сабзавот магазини ўз-ўзига хизмат қилиш усулига ўтказилади.

Даладан маҳсулотни ташиб келтиришда ҳам 2 йилдан буён янги тартиб қўлланиляпти. Илгари маҳсулот даладан базага, сўнгра дўконларга тарқатилар эди. Натижада вақт кўп кетар, мевалар бузилиб қолар эди. Ҳозир тўғридан-тўғри даладан дўконга келтирилади. Бу тартиб жуда яхши натижалар беряпти.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Электроника институтида юқори ҳароратли эксперимент қуёш печи ишлайди. Бу ерда олимлар металларни пайвандлаш, кесиш ва қуйиш бўйича илмий-тадқиқот ишлари ўтказишади.

Суратда: илмий ходим А. Аҳмедов тадқиқот пайтида.

Тонгги газеталарда

◆ СССР Олий Совети Президиуми билан Совет ҳукуматининг таклифига биноан Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Калев Кекконен бугун расмий визит билан Москвага келади.

◆ Тонгги газеталарда Халқ иродаси билан, Ватан бахт-саодати учун сарлавҳаси остида Саккзинчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессияси ҳамда СССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг меҳнат қонуни асослари босилган.

Планетамиз янгиликлари

Телетайп лентасидан

● **ВЕНА.** **Бу ердаги Америка элчихонаси биносида стратегик қуроллар билан қуролланиш пойгасини тўхтатиш масалалари юзасидан олиб борилаётган музокараларда СССР ва АҚШ делегацияларининг навбатдаги мажлиси бўлди.**

◆ ПАРИЖ. Жанубий Вьетнамда Қўшма Штатлар бошлаб берган урушга қарши норозилик ҳаракати кучайиб бормоқда. Сайгонда бир ярим мингдан ортиқ студент урушга қарши митинг уюштирди. Озодлик матбуот агентлигининг Жанубий Вьетнамдан хабар беришича, митинг қатнашчилари резолюция қабул қилганлар.

● **ВАРШАВА.** **В. И. Ленин номидаги Гданьск кемасозлик устахонасида СССР буюртмаси билан қурилган янги кема тантанали вазиятда сувга туширилди. Кемага буюк революционер, Вьетнам халқининг доҳиси Хо Ши Мин номи берилди.**

● **ЛОНДОН.** **Англия пойтахтида оммавий митинг бўлиб ўтди. Митинг қатнашчилари Шимолий Ирландияда вужудга келган қийин аҳвол туфайли Англия ҳукуматини қораладилар ва Ольстердаги сиёсий маҳбусларнинг озод этилишини талаб қилдилар.**

(ТАСС).

Янги лойиҳалар

ФАБРИКА ФИЛИАЛИ

Кенжа Ҳамза районида янги саноат корхонаси қурилиши мўлжалланмоқда. «Узгипроместпром» лойиҳа институти инженерлари тайёрлаган лойиҳа асосида бадиий буюмлари фабрикасининг филиали қурилади.

Янги филиалда чойшаб, чорси, сўзона, дўппи каби буюмлар ишлаб чиқарилади. Фабрика филиали йилига бир миллион сўмлик маҳсулот тайёрлайди.

Бугун

янги лойиҳа қурувчиларга топширилди. Янги корхона ишлаб чиқариш корпуси маъмурий ва маиший хизмат кўрсатиш биноларидан иборат бўлади.

Газеталар фототелеграф орқали

«Правда», «Известия» ва бошқа марказий газеталарни Тошкентга алоқа каналлари орқали узатиш кўп вақтдан буён мавжуд. Бунда газетанинг ўз вақтида чиқишига об-ҳаво ҳам, самолётнинг кечикиши ҳам халақит беролмайди.

Газета саҳифаларини алоқа каналлари орқали қабул қилишни тезлаштириш мақсадида Марказий телеграф биносига янги фототелеграф аппаратураси ўрнатилди.

Бунда бир газета саҳифасини узатиш учун, фотоэлектрик мосламага бир неча минут кифоя. Бу аппаратура илгаригидан яна шуниси билан фарқ қиладики, бунда тасвир алоҳида қоғозга эмас, рулон шаклидаги плёнкага туширилади. Бу нарса автоматлар ёрдамида процесснинг узлуксизлигини таъминлайди, узатиш вақтини бир ярим баравар қисқартиради.

Янги установка жуда қулай, тасвирни тез ва сифатли кабул қилади. Бундан ташқари фототелеграф орқали рангли суратларни узатиш ва қабул қилиш мумкин.

Тасвирни сим ва радиореле линиялари орқали узатувчи бундай аппаратурани «Молния-1» ер сунъий йўлдоши ёрдамида сигнал тарқатувчи «Орбита» космик алоқа системасига ҳам улаш мумкин. Бу нарса Ўрта Осиё, Узоқ Шимол ва Узоқ Шарқнинг чекка районларида марказий газеталарни чиққан кунида ўқиш имкониятини беради.

Мамлакатимизда ҳозир газета саҳифаларини узатувчи алоқа линияларининг умумий узунлиги 30 минг километрга етади. Улардан фойдаланиш матрицаларни самолёт билан ташишдан кўра бир неча мартаба арзонга тушади.

ХАЛҚАРО ФЕСТИВАЛЬ НИШОНИ

Шу йил кузда Тошкентда Осиё ва Африка мамлакатларининг иккинчи халқаро кинофестивали ўтказилади. Шу муносабат билан ҳозир катта тайёргарлик ишлари олиб борилмоқда.

«Сувенир» фабрикаси коллективи ҳам халқаро ижодий учрашувга муносиб армуғон ҳозирлаяпти.

Бугун корхона фестиваль туширилган нишонларни кўплаб ишлаб чиқаришга киришди.

БЕШ ЙИЛЛИК — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ.

«Тошкенткабель» заводининг кўпгина ишлаб чиқариш илғорлари беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажариб, келгуси йил ҳисобига ишламоқда. Улар сафида электр кабелларини тўғриловчи Улуғбек Муҳаммаджонов ҳам бор. Пешқадам ишчи йил охирига қадар планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан олган мажбуриятини бажариш учун меҳнат вахтасида турибди.

Доҳий йўлланмаси билан

РКП (б) Марказий Комитети Туркбюросининг 50 йиллиги муносабати билан

1920 йил 17 июлда, бундан 50 йил муқаддам, РКП(б) Марказий Комитетининг В. И. Ленин иштирок этган Пленуми бўлиб ўтди. Унда РКП(б) нинг Туркистон бюроси раиси масаласи кўрилди. РКП(б) Марказий Комитетининг Туркбюрони ташкил этиши Туркистон Коммунистик партиясини ғоявий-ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш, кадрларни марксизм-ленинизм руҳида, пролетар интернационализми руҳида тарбиялашда муҳим роль ўйнади. Туркистонда социализмнинг ғалаба қозонишида В. И. Ленин алоҳида ғамхўрлик кўрсатди.

1921 йил 21 мартда (РКП(б) Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси Коммунистик партиянинг атоқли арбоби Я. Э. Рудзутакни Туркбюронинг раиси қилиб тасдиқлади. Бюронинг дастлабки составига Я. Х. Петерс ҳам кирган. Туркбюро состави вазият ва вазифаларга қараб ўзгариб борди. 1921 йил 14 октябрда бу составга А. А. Иоффе, В. П. Ногин, Я. Я. Суриц ўртоқлар ҳам киритилди.

Ўрта Осиёдан эса, А. Раҳимбоев, К. С. Отабоев, Н. Тўрақулов, Т. Рисқулов, Д. И. Манжара, А. Икромов, Ф. Хўжаев, С. Қосимхўжаев, Д. Устабоев, У. Жондўсов, Т. Ўразбоев, Н. Айтаков каби кўзга кўринган партия арбоблари Туркбюро аъзолари бўлишди.

1920 йил 12 дан 18 сентябргача давом этган Туркистон Компартиясининг бешинчи съезди бевосита Туркбюро раҳбарлигида тайёрланган. Бу съезд Туркистондаги барча партия ташкилотларини ўлканинг ягона Компартиясига бирлаштирди.

1921 йил. Россия Коммунистик (большевиклар) партиясининг ўнинчи съезди мамлакатимиз партия ташкилотларидан келган вакиллар қаторида ҳал қилувчи овозга эга бўлган 32 ва маслаҳат овозига эга бўлган 17 кишидан иборат Туркистон Компартиясининг вакиллари ҳам бор эди. Бу съездда энг муҳим масалалардан бири — янги иқтисодий сиёсатга ўтиш масаласи ҳам кўрилди.

1921 йил 11 дан 20 августгача давом этган Туркистон Компартиясининг олтинчи съездида янги иқтисодий сиёсат масаласи диққат марказида бўлди.

Янги иқтисодий сиёсатнинг муваффақиятини кадрлар ҳал қилар эди, албатта. Туркбюро В. И. Ленинга мурожаат қилиб, тажрибали партия ва хўжалик ходимлари юборишни илтимос қилишди. Илтимос бажарилди. Туркистонда янги иқтисодий сиёсатнинг рўёбга чиқиши Коммунистик партиянинг миллий сиёсати билан боғлиқ бўлганидан унга бошқачароқ ёндошишни талаб этарди.

В. И. Ленин Туркбюронинг ишини алоҳида кузатиб борди. У Туркистонда бўлаётган барча ишларга зўр эътибор билан қарарди. 1921 йил 13 сентябрда А. А. Иоффега ёзган хатида: «...Пахта? Унинг тақдири?.. Фактлар, фактлар... Фарғона фронти? Босмачилар масаласи?..» деган жойлари бор.

А. А. Иоффе Туркистондаги аҳвол билан батафсил танишиб, чиқиб, Ленин қизиққан ҳамма саволларга тўла жавоб берди. Шунингдек, узоқ ўлкада халқлар доҳийнинг номини дилдан севиб, эҳтиром билан тилга олаётганликларини, рус халқига қўйилган эътиқодни, Коммунистик партияга бўлган улкан ишончни ҳам ёзганди.

Туркистонда халқ хўжалигининг тикланиши ва ривожланиши, ер сув реформаларининг амалга ошишида Туркбюронинг ташкилотчилик, раҳбарлик ишларини алоҳида тилга олиш керак.

Турккомиссия ва Туркбюро раҳбарлигида туркистонлик большевиклар Ленин партиясига яна ҳам маҳкамроқ жипслашдилар. Ленин йўлланмаси билан партия ишига маҳкам бел боғлаган азаматлар Ўрта Осиё халқлари орасида катта иш олиб бориб, буюк Совет ҳокимиятининг барча халқлари ўртасидаги улкан дўстликни яна ҳам ривожлантиришда муносиб ҳисса қўшдилар.

А. АКБАРОВ.

● КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари — амалда

МУҲИМ ВАЗИФАЛАР

КПСС Марказий Комитетининг июль Пленумида Қишлоқ хўжалик соҳасида партиянинг навбатдаги вазифалари» масаласи кўрилди. Ҳозирги босқичда қишлоқ хўжалигини техника билан таъминлаш масаласи энг муҳим масала ҳисобланади, — дейилади КПСС Марказий Комитетининг Бош Секретари Л. И. Брежневнинг ана шу масала юзасидан қилган докладида. Бу — кун тартибидан тушмайдиган масаладир.

Шундай экан қишлоққа кўплаб машиналар ва ускуналар етказиб бериш, қишлоқ хўжалиги учун энг янги техникалар ишлаб чиқариш ва уларни жорий этишда дала меҳнаткашларига яқиндан ёрдам беришни коллективимиз ўз олдига асосий вазифа қилиб қўйган. Айниқса қишлоқ хўжалик техникаларини ремонт қиладиган корхоналар олдига катта талаб қўйилган. Ремонтчилар ҳам ўз олдиларига қўйилган вазифани тўла бажариш учун барча зарур тадбирларни кўриб қўйдилар.

Заводимиз коллективи ўз зиммасига юклатилган ҳар қандай вазифани шарафли адо этишга одатланиб қолган. Шунинг учун ҳам завод меҳнаткашларининг эришган ютуқлари Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган.

Тракторларнинг «юраги»ни қайта ремонт қилиб ишга тушириш мотор цехида амалга оширилади.

Бу цех заводнинг асосий ишлаб чиқариш участкаларидан бири ҳисобланади. Мотор цехи ремонт ишларини тез ва сифатли олиб борадиган барча зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозланган. Цехнинг моторларни қисмларга ажратиш ҳамда йиғиш участкаларида бир неча ой муқаддам механик усулда ишлайдиган горизонталь-ёпиқ конвейер линия ўрнатилди, ёнилғи ва мойлар тарқатиш марказлаштирилди, қисмлар ва деталларни хромлаш, автоматик қуйиш каби ҳозирги замон технология жараёнлари ишлаб чиқаришга жорий этилди. Эпоксид смоладан тайёрланган полимерлар деталлар ўрнини алмаштирмоқда ва улар вазифасини бажармоқда. Ана шу каби тадбирларнинг амалга оширилиши меҳнат унумдорлигини бирмунча ошириш ҳамда меҳнат сарфини камайтириш имконини берди.

Цех меҳнатчилари ярим йиллик планни бир юз ўн уч процент қилиб бажардилар, уч минг икки юз қирқ тўртта трактор двигатели сифатли капитал ремонт қилинди. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан бир минг тўққиз юз элликта кўп дизель ремонт қилинди. Бу таққослаш заводнинг энг муҳим ишлаб чиқариш участкасида имкониятнинг икки ярим баравар ошганлигидан далолат беради.

Яна бир янгиликни айтиб ўтайлик. Агар ўтган йили фақат икки маркадаги трактор мотори ремонт қилинган бўлса, ҳозир «ДТ-54», «С-80», Т-4, «Т-28Х» маркали тракторларнинг дизеллари ремонт қилинмоқда.

Завод коллективи ўзларининг меҳнатлари деҳқончилик ишларини муваффақиятли ҳал этишда нақадар зарур эканлигини чуқур ҳис этмоқдалар. Республикамиз колхоз ва совхозларидаги машиналар парки техникалар билан қанчалик мустаҳкамланиб борса, дала меҳнатчиларининг ишлари шунча енгиллашади, маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ортади.

Ярим йилликка яхши якун ясаган завод коллективи КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми Қарорига жавобан юбилей йилининг иккинчи ярим йили топшириқларини камида бир юз ўн процент бажариш мажбуриятини олди. Бу — ташаббускор корхона ишчиларининг пландан ташқари 157 трактор двигателини ремонтдан чиқариб берамиз, деган сўзидир.

— Бунда нималарга асосланмоқдамиз?

— Бунга асос шуки, завод цехлараро ярим йиллик социалистик мусобақа якунида мотор цехи ғолиб чиққанлиги учун унга кўчма Қизил байроқ берилди. Улар ишончни оқлаш учун июль ойида ҳам фидокорона меҳнат қилдилар. Айниқса моторларни сифатли ремонт қилишда ном қозонмоқдалар. Қайта тикланган двигателлар далаларда худди янги моторлар каби хизмат қиляпти.

Заводда ремонт қилиш корхоналари ҳамда қишлоқ хўжалик устахоналари учун гидропресслар ва бошқа хил ускуналар, шунингдек «Союзсельхозтехника» учун зарур техникаларни ремонт қилиш марказлаштирилмоқда.

Р. САФАРОВ,
Қўйлиқ ремонт-механика заводининг директори.

Коммунист Ҳатам Маъдиев Тошкент ГРЭСи қурилишида биринчи кундан бошлаб комплекс бригадага бошчилик қилиб келмоқда. У бошқараётган бригада беш йиллик топшириқни бажариб, ҳозир 1971 йил ҳисобига ишламоқда. Аҳил коллектив ўз зиммасига йил охирига қадар яна бир йиллик топшириқ ҳажмида иш бажариш мажбуриятини олган.

В. Сироткин ва И. Глауберзон фотолари.

● «Тошкент оқшоми» материаллари изидан

МУҲОКАМАГА ҚЎЙИЛДИ

Газетамизнинг шу йил 18 июль сонида «Дардисар маршрут» сарлавҳали материал ёритилган эди. Унда 20-маршрутнинг иши ниҳоятда сустлигидан студентлар ўқишдан, меҳнаткашлар ишдан кеч қолаётгани, кўпчиликнинг манзилга етолмай йўлда сарсон-саргардон бўлаётгани тўғрисида ёзилганди.

Яқинда редакция Тошкент шаҳар пассажир ташувчи автотрестининг машинадан фойдаланиш бўйича директор ўринбосари В. Величко имзоси билан жавоб хати олди.

«Дардисар маршрут» мақоласида келтирилган фактлар батафсил текшириб кўрилди, деб ёзади у. Фактлар асосли. Бу масала автопарк машина ҳайдовчиларининг умумий йиғилишида муҳокамага қўйилди. Натижада, 20-маршрут йўловчилари учун қулайлик туғдириладиган бўлди. Шу йўлга қўшимча икки сменада ишлайдиган тўртта автобус бириктирилди.

Маъмурият 20-автобуснинг манзилга қандай қатнаётганини махсус назорат остига оладиган бўлди.

Жонажон Республикамизда

Янги ирригация қувватлари ишга туширилди

«Амубухараканалстрой» трестининг 3-қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи 16 миллион сўмлик сув хўжалиги қурилиши беш йиллик планини муддатидан илгари бажарди. Беш йиллик бошидан буён шимолий, параллел магистрал ва бошқа магистрал коллекторлар, Оёқ-Агитмин коллектори, Шофрикондаги йирик гидроузел ва бошқа ирригация — мелиорация иншоотлари ишга туширилди. Гидромеханизаторлар шу ишларни бажариш давомида 27,8 миллион куб-метр тупроқни қазиб чиқариб, бошқа жойга тўкдилар, 91 минг куб метрдан ортиқ бетон ва темир бетон ётқиздилар.

(ЎзТАГ).

Қишлоқ артистларининг гастроллари

БЕРУНИЙ. Беруний район маданият бўлими халқ ансамблининг артистлари райондаги «Оқ олтин» усталарини ўз программаси билан таништиришга қарор беришди. Ансамбль коллективи пахта терими бошланадиган пайтгача райондаги барча колхозларга боради. Қишлоқ артистлари дала шийпонларида, олис қишлоқларда концерт қўйиб берадилар. Улар қорақалпоқ деҳқонларининг бахтли ҳаёти, тинчлик ва муҳаббат тўғрисидаги қўшиқларни, ўзбек, қорақалпоқ ва тожик рақсларини ижро этадилар.

Шу кунларда Тўрткўл, Амударё, Чимбой, Шуманай районларининг халқ ансамбллари ва театрлари ҳам Амударё эртакларидаги пахтачилик ва шоликорлик хўжаликларига жўнаб кетишди.

(ЎзТАГ).

Энг яхши кутубхона

ГУЛИСТОН. Еттисой районидаги Абай номли колхоз бош чорбоғининг қоқ ўртасида колхоз кутубхонасининг замонавий катта биноси жойлашган. Бу ерда эрта сахардан то кечқурунгача одамлар гавжум. Китобхонлар янги китоб олиш учун, баъзи кишилар янги газета ва журналлар ўқиш учун, мароқли суҳбат ёки лекция тинглаш учун келишади.

Бу ерда бир мингдан ортиқ китобхон бор. Кутубхона колхоз кутубхоналарининг яқиндагина томом бўлган область кўригида ғолиб чиқди.

(ЎзТАГ).

Химия саноати Министрлигига қарашли автоматика тажриба-конструкторлик бюросининг Чирчиқдаги филиали Ўзбекистон химия корхоналари учун автоматик бошқарув системалари тайёрлайди.

Ишлаб чиқаришни автоматлаштириш бўйича барча ишлар комплекс равишда олиб борилади.

СУРАТДА: инженер Мирослав Красицкий ва Томск Политехника институтидан практикага келган Галина Тискович химия заводларини диспетчерлаштиришнинг янги воситаларини кўздан кечирмоқдалар.

Р. Шамсутдинов фотоси,
(ТАСС фотохроникаси).

● Студентлар практикаси

ҚИЗИҚАРЛИ ЎТЯПТИ

Шу кунларда Тошкент халқ хўжалиги институти бир қанча факультетларининг III ва IV курс студентлари завод ва фабрикаларда, колхоз-совхозларда ўзларининг ишлаб чиқариш практикаларини ўтказаяптилар. Жумладан, иқтисодий кибернетика факультети студентлари Чирчиқдаги «Ўзбекхиммаш», шаҳримиздаги «Текстильмаш» заводларида, тўқимачилик комбинатида, ҳисоблаш марказларида назарий билимларини мустаҳкамлаяптилар.

Қишлоқ хўжалиги экономикаси факультети студентлари республикамизнинг колхоз ва совхозларида, планлаштириш, ҳисоб-иқтисод, молия-иқтисод факультетлари студентлари эса тўқимачилик комбинатида, пластмасса заводида, каноп фабрикасида, район молия бўлимларида практика ўтказяптилар. Институт бўйича жами 734 студент ўз билимларини амалий ишлар ёрдамида мустаҳкамлаяпти.

Максим Горький проспекти келажакда шаҳримизнинг энг кенг ва равон кўчаларидан бири бўлиб қолади.

М. Нуриддинов ва И. Шоинағамов фотоси.

● ТОШКЕНТ БУНЁДКОРЛАРИ

ЯГОНА МАҚСАД САРИ

Ҳозирги кунда Тошкентда минглаб бунёдкорлар коллективи фидокорона меҳнат қиляпти. Ана шундай коллективлардан бири — 159-қурилиш трестига қарашли 26-бошқарма бинокорларидир. Улар беш йилликнинг тўртинчи йили топшириқларини муваффақиятли адо этиб, юбилей йилининг бошиданоқ узоқни кўзлаб, меҳнат қилишяпти.

Бошқарма аҳли асосан йирик панеллардан тикланаётган турар-жой биноларига пойдевор қўяди. Бу борада мавжуд иккита участкадаги 8 та комплекслашган бригада аъзоларининг олиб бораётган ишлари мақтовга сазовордир.

Участкада бригадалараро социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Бу мусобақаларда Абдуазиз Самадов, Собир Тўлаганов, Андрей Веккесер, Абдувосит Қодировлар раҳбарлигидаги коллектив аъзолари ишлаб чиқаришда юқори унумдорликка эришиб, ҳамкасбларига намуна бўлишяпти.

Меҳнатсевар бинокорларнинг ғайратлари туфайли юбилей йили биринчи квартали муваффақиятли якунланиб, трестнинг кўчма Қизил байроғи ҳамда бир минг 610 сўм пул мукофоти қўлга киритилди. Бундан ташқари жамғарилган иш ҳақи ҳисобидан бошқарма ишчи-хизматчиларига уч минг 985 сўм тарқатилди.

Ўтган вақт давомида Чилонзор районидаги 13, 15 «А» секторларида 24 минг квадрат метр саҳнли 8 та турар-жой биноси фойдаланишга топширилди. Бу биноларнинг пойдеворини мана шу бошқарма азаматлари қуришган.

Шу кунларда бошқарма бинокорлари Шимоли-шарқ — 4 массив ҳамда трактор заводи атрофида бунёд этиладиган турар жойлар учун пойдевор қўйиш ишларини жадаллик билан олиб бояптилар.

Бу ишларни амалга оширишда «Шавкатли меҳнати учун» юбилей медали билан тақдирланган бетончи Рўзимат Машарипов, электрчи Али Ғуломов, монтажчи Василий Дементьев, бригадирлардан Абдубосит Қодиров, Иброҳимжон Бекмуродовлар ташаббускорлик кўрсатмоқдалар.

Коллективнинг юбилей йили режалари янада улкан. Улар йил охиригача ўз кучлари билан бир миллион 490 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини адо этишлари керак. Бинокорлар бу кўрсаткични муддатидан илгари бажаришга аҳд қилишган.

Бу мажбуриятни бажаришда коллективнинг барча аъзолари фаол иштирок этмоқдалар. Улар КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш резервларидан фойдаланишни яхшилаш ва тежамкорлик режимини кучайтириш тўғрисида»ги хатига жавобан барча объектларда ишни кўнгилдагидек ташкил этишяпти.

Бошқарма яқиндан бошлаб планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системаси асосида иш олиб бораяпти. Бунинг учун меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш, топширилган иш учун масъулиятни янада оширишга алоҳида аҳамият берилаяпти.

— Коллективимизнинг иккинчи квартал давомида қўлга киритган муваффақиятлари ҳам чакки эмас, — дейди бошқарма план бўлими бошлиғи Амина Қамбарова. — Йил охиригача ишни бўшаштирмай, пудратчи ташкилотларга ўз вақтида меҳнат шароити яратиб бериш юксак аҳдимиздир.

Дарҳақиқат, бунёдкорлик номларини эъзозлаб келаётган аҳил коллектив шу кунларда барча объектларда социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарган ҳолда меҳнат қилиб, зиммаларидаги вазифаларини зиёдаси билан ўринлатиш учун астойдил ҳаракат қилишаяпти.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

Ташвишли сигнал

Эътибордан четда

Баҳорда «Марказ-4» ва «Марказ-5»даги уйларнинг атрофига тўрт ярим минг сўмлик турли-туман мевали, манзарали дарахт кўчатлари ўтқазилди. Кишилар фарзандларини қандай ардоқласалар, ўз қўллари билан ўтқазилган кўчатларни шундай ардоқлайдилар. Лекин кўчат шундай нарсаки, унга сув бериб турмаса, юз ардоқлагин-минг ардоқлагин бефойда. У қурийди қолади. Бу ерда ҳам шундай бўляпти. Баҳорда яшил либосга ўралган кўчатлар эндиликда бирин-сирин қуриб қоляпти. Бунга ачинган одамлар балконлардан туриб шланг билан дарахтларни суғоришмоқда. «Қўл билан берганга қуш тўймас», — деганларидек, ингичка шлангда сепилган сув нима бўлади?! Дарахтлар барибир қуриб қоляпти. Одамлар шаҳар ободонлаштириш Бош бошқармасидан ёрдам сўрашди. Аммо у ердаги ўртоқлар:

— «Марказ-4», «Марказ-5»да ана ўшандай ишлар учун сунъий равишда ёмғир ёғдирадиган махсус қурилмалар ўрнатилган-ку, улар ишламайдими? — дейишди ажабланиб.

— Йўқ!

— Бу қандай гап! Сунъий ёмғир қурилмалари 1968 йилданоқ ишга тушиши керак эди, наҳотки шу пайтгача ишламаса?

— Ишламайди-да!

«Марказ-4», «Марказ-5»даги уйларда яшовчи кишиларнинг биз юқорида ҳикоя қилиб бергандан бўлак, яна тезлик билан бартараф қилиниши керак бўлган ташвишлари ҳам бор.

Бу ердаги кишилар баҳор, куз ҳамда қиш фаслларида осмонга қараб: «Ишқилиб ёғингарчилик бўлмасин-да, — дейишади.

Қизиқ, бу ерда сувсизликдан дарахтлар қуриб қолаётган бўлса-ю, нега энди улар ёғингарчилик бўлишини истамайдилар? Сабаби борми? Ҳа, бор. Бу ёқ томонларда ариқ деган нарса анқонинг уруғи. Одатда, уй қурилганда, ундан сал нарида ариқ қазилади. Ахир, табиатнинг инжиқликлари кўп: ёмғир ёғади, сел ёғади, қор гупиллатиб уриб қолади. Ана шундай пайтларда ариқ иш беради. Ариқ бўлмаса-чи? Кўринг томошани! Ҳаммаёқни сув босган, одамлар йиқилган-сурилган! Энг ёмони шуки, оқиб кетишга йўл топмаган сувлар бинога зарар етказа бошлайди. Масалан, «Марказ-4»даги 22, 26, 27-уйларнинг пойдеворларини кўрган ҳар бир киши ҳайратдан ёқа ушлайди. Бу биноларнинг пойдеворлари турли жойидан ўпирилиб кетган. Бунинг бирдан-бир сабабчиси — сув!

Шу ўринда бир савол туғилади: «Хўш, бу бинолар қурилмасдан илгари ариқлар бормиди?» Ҳа, бор эди. Собиқ Қашқар маҳалласига Ўрда ва Олой бозори томонларидан сув келарди. Зилзиладан сўнг «Марказ-4» ва «Марказ-5» барпо этилган вақтда негадир мана шу ариқлар бутунлай кўмиб юборилган. Оқибати нима бўлгани ҳозир ҳаммага аён.

М. АЪЗАМОВ,
инженер.

Тенгдош-тенгдош ҳақида

ОСМОН ТЎЛА НУР

Шоир Эркин Самандаровнинг янги шеърий китоби «Осмон тўла нур»ни зўр қизиқиш билан ўқиб чиқдим.

Китоб ҳажм жиҳатдан мўъжазгина бўлсада, ундаги ҳар бир шеър шоирнинг тинмай изланаётганидан, сўқмоқлардан катта йўлларга дадил қадам қўяётганидан далолат беради.

Катта йўлнинг кўп-
дир сурони,
Гувиллайди яқину
йироқ,
Шуҳратининг йўқ-
дир поёни,
Ташвиши ҳам по-
ёнсиз бироқ!— дейди шоир шеърият сўқмоқларидан катта йўлга чиққан кишининг машаққатларини ҳам уқдириб.

Бу китоб шоирнинг иккинчи шеърий гулдастаси. Шоир биринчи китобида кўпроқ табиат тасвирларига, туғилган юрти Хоразм лавҳаларига мурожаат этган бўлса, бу китобида эса ҳаёт ҳақида, кишилар ҳақида чуқурроқ фикр юритишга, фалсафий хулосалар чиқаришга ҳаракат қилади:

Рўпарамда улкан
бир ҳаёт,
Бахтим турар шун-
доқ қошимда.
Бир қуш каби хаёл-
лар бот-бот,
Чарх уради бугун
бошимда!—деб гулгун ҳаёт ҳақида, унинг завқлари тугамаслиги ҳақида ёзади шоир.

Шоир хаёлларининг уфқлари кенг. У гоҳ гулгун ҳаётимизнинг туганмас завқу-шавқлари ҳақида куйласа, гоҳ бу завқу-шавқлар тубида қанча-қанча меҳнат машаққатлари, улғайиш дардлари ётганини мадҳ этади. Ҳозирги обод ҳаётимизни куйларкан, ўтмишга ҳам бир назар ташлаб қўяди: «Боболарга тор келган дунё», биз учун нақадар серзиёлигини, серзавқлигини тўлиб-тошиб куйлайди:

Кўкда шафақ товла-
нар гулгун,
Океандай чайқалар
зиё,

Эркин Самандаров қисқа-қисқа шеърларда катта-катта фикрлар беришга, лўнда хулосалар чиқаришга ҳаракат қилади. Бу жиҳатдан «Рубоб» шеъри характерлидир. Шоир рубобни қуруқ тасвирлаб ўтирмайди, риторикага берилмайди. Балки, у рубоб оҳанги билан дил тебранишларини таққослайди. 12 сатрдангина иборат бу шеърнинг хотимасини ўқинг-а:

Бир иболи, сеҳрли
торки,
Наҳот янграр эзмоқ
қасдида.
Мунча фиғон қил-
масди балки,
Турмаганда юрак
устида!

Ҳа, худди шундай! Табиатдаги ҳар бир гўзаллик, ҳар бир дилбар куй, ҳар бир дилбар қўшиқ, хушҳаво жойлар, сойнинг шарқирашидан то камалак қанотининг рангларигача фақатгина инсон билан, инсон қалби билан ўз чиройини топади. Бундай шеърлар қаторига шоирнинг «Қалб пиёласи», «Сокинликда туғилар қўшиқ...». «Тасаввур», «Яхши қизлар», «Лазги» ва кўплаб бошқа шеърларини қўшиш мумкин.

Шоир бу тўпламида ҳам ўз туғилган ерини, болалиги ўтган Аму соҳилларини унутмайди. «Хева дилбари», «Соҳилда» каби шеърларида Хоразм табиати, бу гўзал ўлканинг ажойиб кишилари мадҳ этилади.

Эркин Самандаров баъзан эскирган темаларга ҳам қўл уради. Аммо унга янги оҳанг, янги руҳ бера олади:

Ишқсиз дил, ўти
йўқ ўчоққа ўхшар,
На унда чақнаш
бор, на унда тутун.
Ва лекин меҳрнинг
чўғини қалаб.
Бу ўчган ўчоққа ўт
ёқмоқ мумкин.

Агар шоир сўнгги икки сатрни қўшмаганида, аввалги икки сатр «эски гап» бўлиб қолар эди!

Шоир доим излайди, чиройли образлар қидиради. Ҳар бир гапини гўзал ўхшатишлар, жонлантиришлар орқали айтишга ҳаракат қилади. Урушда фарзандини йўқотган она машаққатларини, чеккан азобларини шоир қуйидагича тасвирлайди:

Кема бўлиб қолар
экан жон,
Дарё бўлиб оқкан-
да кўз ёш.

Ёки шоир «Тасаввур» шеърида келажакка чорлар экан, бугунги ғанимат кунларни чиройли образ орқали ифода этади:

Бугунги дард эртага
бўлмас,
Бугунги бахт кел-
майди такрор.

Аммо шуни ҳам айтиш керакки, тўпламдаги ҳамма шеърлар бир хил савияда ёзилган деб бўлмайди, Унда «Қувмадим...», «Осмон билан...» каби бўш ёзилган шеърлар ҳам учрайди. Баъзан эса «сийқа гаплар» учраб қолади. Бир-икки мисол келтирай:

Яхши кунлар орзу-
си билан
Мушкулларни енгиб
ўтаман.

ёки:

Ушалганда инсон
орзуси,
Кўкси тоғдан
баланд бўлади.

Булар оддий гаплар. Янги фикр, янги сайқал йўқ.

Шоир кейинги китобларида бундай жузъий камчиликларга йўл қўймайди деб умид қиламиз.

Китобда гул, тоғ, тош, нур, қуёш каби образлар кўп учрайди. Бир образ қайта-қайта такрорланса ҳам шеърхон меъдасига тегиши мумкин.

Мен сўзим сўнгида шоир дўстим Эркин Самандаровга янги-янги ижодий парвозлар тилар эканман, унинг яқинда «Ўзбекистон маданияти» газетасида босилган «Чорвоқда» шеъридан бир бандини ёд айтгим келади. Бу тўрт сатр шеъриятга айтилгандай туюлади менга:

Сен дилимда ёнган
ўтга,
Қанча сув сепган
билан.
Кўп авайлаб, ўчган
ўтни,
Қайтадан ёқмоқда
мен.

Шоирдан янги-янги китоблар кутамиз. Илҳом асло тарк этмасин!

ТЎЛҚИН.

«МАВЛЯНОВА» ЭМАС «МАВЛОНОВА»

Район ички ишлар бўлимлари паспорт бўлими ходимлари диққатига!

Ҳар бир оилада янги фарзанднинг дунёга келиши ўша оилани, қўни-қўшни, қариндош-уруғларни, қўйингчи ҳамма таниш-билишларни қувонтиради. Янги фарзанд ўғилми-қизми, унга яхши ном қўйиш биринчи галда ота-онасини, қолаверса ҳаммани ҳам қизиқтиради.

Кўпинча анча тортишувлардан сўнг ўғил бўлса отасининг, қиз бўлса онасининг исмига монанд ном қўядилар. Болага қўйилган исмни бузиб ёки чала айтиш кишини ранжитади. Масалан: Мукаррамни — Мукар, Муқаддасни — Муқад, Муҳаббатни — Муҳаб, Фазлиддинни — Фазли, Абдуллани — Абил деб чақириш баъзиларга одат бўлиб қолган. Ҳай майли, оғзаки хато айтилганини бир-икки огоҳлантиришдан кейин тузатса бўлади, лекин болаларнинг комсомол билети, паспорти, ҳарбий билетлари, етуклик аттестатларидаги хилма-хилликка нима деса бўлади?

Якунланган ўқув йилида мактабларда сўнгги ёзма имтиҳонлар ўтказилди. Шунда ўқувчилар ўз ёзма ишларига туғилиш гувоҳномаларидаги ёки паспортларидаги исм-шарифларини ёзибдилар. Биз жуда ҳайрон бўлиб қолдик: 8 ва 10-синф ўқувчилари ўз исм-шарифларини шундай деб ёзишган: Мўминова Сожида — Мўминова Соджида, Омонов Шафқатилла — Аманов Шафкатулла, Мавлонова — Мавлянова.

Буларни текшириб кўрдик: ҳақиқатан уларнинг паспорт ёки гувоҳномаларида шундай ёзилган экан. Нима қилиш керак!?

ЗАГС ва паспорт бўлимларида ишлайдиган баъзи ўртоқлар ўзбек исм ва фамилияларини бузиб ёзишлари ана шундай кўнгилсизликлар келтириб чиқармоқдаки, бу ҳол билан чиқишиб бўлмайди. Зотан, «Ўзбек орфографиясининг асосий қоидалари»даги принципни бузиш яхши эмас.

Бу йил 8-синфни битирганларнинг шаҳодатномасини ва 10-синфни томомлаганларнинг етуклик аттестатларини тўлдираётганимизда кўплаб исм-фамилияларнинг паспортда бузиб ёзилганини кўриб қаттиқ ранжидик.

Шуни ҳам айтиш керакки, туғилиш гувоҳномаси ва паспортда ўзбек ҳамда рус тилида тўлдириладиган жой алоҳида-алоҳида ажратилганлигига қарамай, ўзбек графасига исм-фамилиялар ниҳоятда бузиб ёзилган. Радио ва матбуотда «Ўзбек орфографиясининг асосий қоидалари»га амал қилинса-ю, ЗАГС бюросидаги ва паспорт бўлимидаги баъзи ўртоқлар бу қоидага амал қилишмаса нима деган гап? Ахир, кишиларнинг исмини бузиб ёзишга мажбур бўлинган саводсизлик йиллари аллақачон ўтиб кетган-ку. Ҳозирда эса ҳар икки тилда—рус ва ўзбек тилида жуда саводли ёзадиган, ҳусни хати чиройли саводхонлар минглаб топилади.

Бундан буён кўзимиз нури, қалбимиз қувончи бўлган фарзандларимизнинг исм-фамилияларини тўғри ёзишни таъминлаш керак.

Ф. НУРИДДИНОВ,
Октябрь районидаги 224-ўрта мактаб илмий мудири.

Китоблар оламида

«БОЛАЛАРНИ ЖАЗОЛАШ КЕРАКМИ?...»

Ҳа, ҳақиқатан ҳам бу савол ҳаммани қизиқтиради ва ўйлашга даъват этади.

Таниқли олима Людмила Федосеевна Островскаянинг «Болаларни жазолаш керакми» номли китобини яқиндагина босмадан чиқарган. «Ўқитувчи» нашриёти жамоатчиликни мамнун этди. Чунки, кириш ва хулоса қисмларидан ташқари тўққиз баҳсдан иборат бўлган бу китобда ота-оналар учун ҳам, муаллим - тарбиячилар учун ҳам жуда кўп қимматли ва фойдали маслаҳат, аниқ йўл-йўриғ, педагогик хулосалар баён этилган.

«Болаларни ўз хатти-ҳаракати учун масъулият сезиш руҳида тарбиялаш» бобида муаллифнинг илмий-педагогик мулоҳазалари, қимматли хулосалари ва аниқ таклифлари ҳар бир ота-она учун, айниқса, ёш оила қурганлар учун муҳим дастурдир.

Шунингдек, китобдаги бошқа бобларда ҳам ёш авлод тарбияси учун ғоятда зарур бўлган конкрет тарбия воситалари хусусида сўз юритилади. «Боланинг яхши хулқини рағбатлантириш керак» боби жуда жозибали ва мароқлидир.

«Рағбатлантириш болада яхши ҳис-туйғу қўзғатади, уни ота-онанинг маъқуллашига муносиб хатти-ҳаракат қилишга ундайди. Мақтов яхши ҳатти-ҳаракатга ундовчи каттагина стимулдир: бола онгида тўғри ҳатти-ҳаракат рағбатлантириш билан бирга боғланади».

Шундан сўнг муаллиф рағбатлантиришнинг турли йўллари, унинг меъёри, пайти ва ҳоказолар ҳақида сўз юритади.

«Биз болаларни нима учун жазолаймиз?» баҳсидаги ҳамма фикр-мулоҳазалар объектив ва ҳаққонийдир. Бу бобда автор ота-онанинг қатъияти, принципиаллиги масаласини алоҳида уқтиради ва зарурий муҳим тарбиявий жараёнга эҳтиёткорлик билан амал қилиш зарурлигини таъкидлайди. У бундай ёзади: **«Сизнинг қатъий бўлишингиз ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас: бирор жазо чорасини қўллашни мақбул кўрдингизми, ҳеч қандай чекинишга йўл қўймаслигингиз керак, акс ҳолда, бола сизни ўз фикрингиздан қайтишга кўндира олишига ишониб юради».**

Ҳа, ҳақ гап. Ота-онанинг қатъиятли бўлиши—бола кўз ўнгида чиндан ҳам ибрат—намуна тимсолидир.

Умуман, Л. Ф. Островскаянинг бу китоби кенг жамоатчиликка мўлжалланган ва муҳим дастур бўла оларлик илмий-педагогик кузатишлар маҳсулидир.

С. УБАЙДУЛЛАЕВ.

Сиз суратда «Лазги» ансамблининг талантли рақкосаларидан Б. Хайитова, Н. Султонова ва А. Мингбоеваларни кўриб турибсиз. Улар ижро этган шўх, жозибали рақслар барчага манзур бўлмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ИРҚЧИЛАРНИНГ ҲОМИЙЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. Жанубий Родезиядаги ғайри қонуний режимга нисбатан иқтисодий чоралар кўриш тўғрисида Хавфсизлик кенгашининг қарори бўлишига қарамай, Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг аъзоси бўлган баъзи давлатлар, аввало, Жанубий Африка Республикаси билан Португалия оқ танли озчиликнинг режимига муттасил актив ёрдам бериб, аслида Сольсбери ирқчиларини янги-янги жиноятлар қилишга руҳлантирмоқдалар. Жанубий Родезияга қарши кўриладиган чоралар комитетининг БМТ да тарқатилган докладидан фақат шундай хулоса чиқариш мумкин.

Комитетининг Хавфсизлик кенгашига тақдим этган докладида шу нарса таъкидлаб ўтиладики, Смит режими Жанубий Родезиянинг ташқи савдоси тўғрисидаги материалларни нашр этишни жуда қаттиқ цензура назоратига олган, ўзининг чет эллик ҳомийлари билан қилаётган ғайри қонуний олди-соттисини халқаро жамоатчиликдан яширишга уринмоқда.

Ҳужжат муаллифлари шуни таъкидлайдиларки, ҳозирги вақтда Жанубий Родезияга берилаётган иқтисодий ёрдамнинг анча катта қисми Жанубий Африка Республикаси орқали юборилмоқда. (ТАСС).

БИР МИЛЛИОН ҚУВҒИН

КАРАКАС. Лотин Америкаси ёзувчиларининг ҳозир Венесуэлада ўтаётган учинчи съездида ўзи 22 йилдан бери қувғинда яшаб келаётган Парагвайлик шоир Эльвио Ромеро сўзга чиқиб, парагвайликлардан 1 миллион киши ёки мамлакат аҳолисининг деярлик ярмиси ўз ватанидан четда қувғинда яшамоқда деди. Стресснер диктатурасининг террори, деди Ромеро, буларни мамлакатдан қочиб кетишга мажбур қилди.

Америка империализми қўллаб-қувватлаётганлиги туфайли, деди Эльвио Рамеро, Стресснер ва унинг шериклари ҳокимият тепасида сақланиб келмоқда. Лекин уларнинг умри тугашига саноқли кунлар қолди. Бутун Лотин Америкасида кучайиб бораётган миллий озодлик ҳаракати бу диктатурани ҳам таг-томири билан ағдариб ташлайди, деди парагвайлик шоир.

(ТАСС).

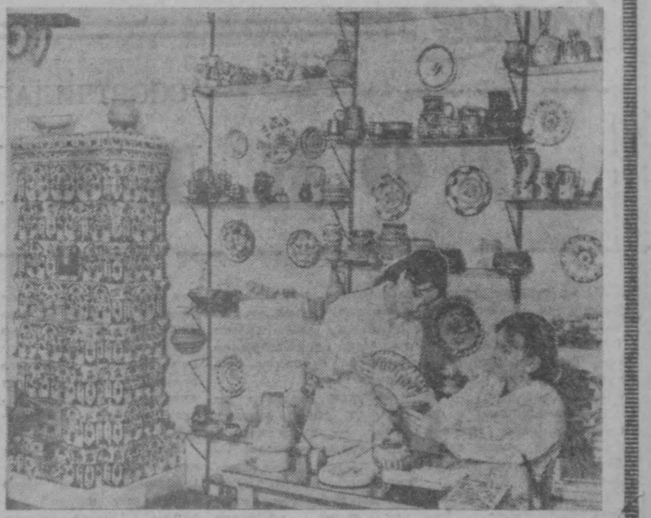

РУМИНИЯ. Халқ усталари томонидан тайёрланган декоратив керамика буюмларининг талабгорлари кўп.
СУРАТДА: Бухарестдаги бадиий ҳунармандчилик кўргазмалар стендида.
Аджерпресс — ТАСС фотоси.

Лондондерридаги аҳвол кескинлашди

ЛОНДОНДЕР Р И. ТАСС махсус мухбири А. Дряхлов хабар беради:

Ўтган ҳафтадаги фожиона воқеалар вақтида Белфаст гражданларидан бир қанчаси ҳалок бўлган эди. Лондондерри аҳолиси шу гражданлар хотирасини ўз шаҳрининг марказий майдонида бир минут маъюслик билан сукут қилиб ҳурматлади. Граждан ҳуқуқлари учун курашувчилар қисқа митинг ўтказганларидан кейин Англия қўшинлари қўмондонларининг вакилларига норозилик резолюцияси топширдилар. Бу резолюцияда Белфастдаги инглиз маъмурларининг ҳаракатлари қораланди ва Ольстердан инглиз қўшинлари олиб чиқиб кетилсин деб талаб қилинди.

Шаҳарнинг марказий майдонида, юзлаб солдатларнинг кўз олдида митинг ўтказилганлиги ва шундай резолюция қабул қилинганлиги шимолий Ирландиянинг катталиги ва аҳамияти жиҳатидан иккинчи ўринда турган мана шу шаҳар аҳолиси ўзининг асосий талабларини яъни католикларга протестантлар билан баб-баравар граждан ҳуқуқлари берилсин, кечиктириб бўлмайдиган социал ва иқтисодий ислоҳотлар ўтказилсин, деган талабларини қондириш учун курашни давом эттиришга маҳкам бел боғлаганликлари и н и кўрсатиб турибди.

Ольстердаги тангликнинг маркази гарчи Белфастга кўчган бўлса ҳам аммо Лондондерри ҳануз кескинликнинг асосий марказларидан бири бўлиб турибди. Бу кўҳна шаҳарнинг тор кўчаларида қуролли солдатлар билан лиқ тўлган ҳарбий автомашиналар тинмай қатнамоқда. Шаҳар чорраҳаларида, майдонларида, Фойл дарёси кўприги олдида шаҳарнинг католиклар маҳалласи бўлган Богсайд чегараларида доимий ҳарбий постлар қўйилган. Ҳатто қадимий баланд қалъа девори устида ҳам соқчилар кечаю-кундуз постда туришибди.

Бироқ ҳар қанча эҳтиёт чоралари кўрилганлигига қарамай ҳукумат маъмурлари Лондондерридаги аҳволнинг тинчишига ишончлари комил эмас ва яна навбатдаги ғалаён бошланиб кетади, деб кун сайин кутмоқдалар.

«Оранжисейлар» ордени тарафдорлари ўнг протестантлари и н г юришини ўтказмоқчи бўлган эдилар. Аммо Англиянинг ҳукумат маъмурлари бу юришни таъқиқлашдан бош тортганликларини ҳамма жуда жиддий оқибатларга олиб келади ва яна қон тўкилишига, Ольстер аҳолисига қарши янги ҳарбий жазо чоралари кўрилишига сабаб бўлиши мумкин, деган фикрни айтмоқдалар.

Англия ҳукумати ўзининг кучига ишониб Британия империализми келтириб чиқарган ва ҳозирги тангликка асос бўлаётган проблемаларни ҳал қилиш учун амалда ҳеч қандай чора кўрмаётир.

Мамлакат бошига тушган кулфатлар ва қийинчиликлари и н г ҳаммаси Ольстернинг бошқа шаҳарларидан кўра Лондондеррида кўпроқ тўпланган деса бўлади. Бу шаҳарда ишсизлик ҳам кўп, уй-жой танглиги ҳадди дан ошган, аҳоли бир-бирига душман икки лагерга: протестантлар билан католикларга бўлинганлигини ҳукумат маъмурлари сунъий равишда усталик билан авжига чиқармоқда.

Шимолий Ирландияда аҳвол ҳамон оғирлигича қолмоқда. Белфаст кўчалари баррикадалар билан тўсилган. Шаҳарнинг католиклар геттоси кўча ва йўлкаларида «Си-Эс» гази билан ўқланган милтиқ ва автоматлар кўтарган инглиз солдатлари патруллик қилмоқда.
Суратда: Католик геттоларидаги кўчаларнинг бирида.
Кейстон — ТАСС фотоси.

Австралиянинг қийин проблемалари

Австралия бош министри Жон Гортон матбуот конференцияларида сўзга чиқиб мамлакат экономикаси ҳукумат назорати остида, деб бир неча марта айтган эди. Австралия жамоатчилиги бу каби баёнотларни озмунча эшитган эмас. Ҳолбуки иқтисодий фронтдаги аҳвол тобора ёмонлашмоқда. Мутахассисларнинг фикрича кейинги вақтларда экономика бир мунча «қизий бошлади». Ҳатто молия министри Лесли Берининг ўзи ҳам шу хулосага келди. У эса мамлакатдаги ишларнинг аҳволини яхши биладиган кишиларнинг биридир.

Кейинги йилларда Австралияда пулнинг қадрсизланиши кескинлашди. Аҳолининг бадавлат ва камбағал табақалари ўртасидаги жарлик тобора кенгаяпти. Энг зарур молларнинг нархи ошди, хизмат кўрсатиш баҳолари ўсмоқда. Медицина ёрдами, болаларни ўқитиш, турар жой учун тўланадиган ҳақлар австралияликлар учун борган сари қимматлашяпти.

Солиқлар чексиз даражада ошди. Баъзи ҳисоблашларга қараганда, аҳолидан ундириб олинаётган солиқлар жуда катта ҳажмга етди. Бу солиқлар ҳар кишига йилига ўртача 500 долларни ёки оила бошига 2000 долларни ташкил этади. Бу рақамлар австралияликларнинг қандай молиявий юк кўтариб бораётганликларини яққол кўрсатиб турибди. Бу юк умуман австралияликлар гарданида эмас, балки кам иш ҳақи олаётган австралияликлар гарданида, албатта.

Бунга мисол қилиб Австралия жамиятининг турли табақаларига кейинги 15 йил ичида солинадиган солиқлар даражасининг қандай ва қанча ўсганлигини кўздан кечириш мумкин. Жумладан, бизнесменлар, савдогарлар, кўчмас мулк эгаларига солинадиган солиқлар 70 процент, ишлаётганлар учун эса 400 процент ошди.

Мамлакат экономикасида ҳали ҳам ниҳоят муҳим роль ўйнаётган қишлоқ хўжалигида рўй берган аҳвол кечиктириб бўлмайдиган чоралар кўрилишини талаб этяпти. Бош министр Гортон яқинда кўп фермерларнинг «даҳшатли аҳволи» ва уларнинг банкаларга жуда кўп қарздор бўлиб қолганликларидан хабардор эканлигини айтди. Лекин у майда фермерларга давлат томонидан ёрдам пули бериш ҳақидаги таклифни қўллаб-қувватлашдан қатъий бош тортди.

Муҳожирларнинг аҳволи, айниқса, қийинлашди. Оппозициячилар бошлиғи Гоф Уитлэмнинг далолат беришича, «Янги австралияликлар» деб аталган кишиларнинг кўпчилик қисми камбағаллар категориясига киритилган.

Буларнинг ҳаммаси ҳукумат дарҳол аралашиши керак бўлган кескин масалалар деб ҳисобланади. Лекин маъмурлар уларга нисбатан бефарқ муносабатда бўлмоқдалар. Ҳукмрон доиралар шу вақтнинг ўзида гап «Австралияни мудофаа қилиш» масаласи устида кетаётганида ҳаддан ташқари активлик кўрсатмоқдалар. Ҳарбий мақсадлар учун ҳар йили борган сари кўпроқ маблағ ажратиляпти. Ҳукумат шу молия йилининг ёлғиз биринчи ярмида ҳарбий харажатлар учун 550 миллион доллар пул ажратишни лозим деб топди.

Маълумки, Австралия хавфсизлигига бирон давлат таҳдид қилаётгани йўқ. Хўш, «мудофаа учун» нега бундай ҳаражатлар қилиняпти бўлмаса? Нима учун Австралия халқи оғир солиқлар юкини кўтариб бормоқда, нима учун турмуш кечириш баҳолари кун сайин ўсяпти?

Бу саволларнинг ҳаммасига керакли жавобни даставвал тутилаётган ташқи сиёсий йўлдан қидириш керак. Австралия ҳукмрон доиралари мамлакат ташқи сиёсатини ўз халқининг манфаатларига зид равишда Америка империализмининг босқинчилик планларига мослаб олиб борадилар. Мисол учун Австралиянинг СЕАТО ва АНЗЮС ҳарбий иттифоқларида қатнашаётганлигини мисол қилиб олайлик. Бу иттифоқлар Вашингтоннинг агрессив сиёсати туфайли пайдо бўлди ва яшаб келмоқда. Бу битимлар бўйича олинган мажбуриятлар эса Австралиянинг халқаро обрўсига зарар етказибгина қолмай, борган сари кўпроқ ҳарбий ҳаражатларни келтириб чиқармоқда.

Австралия ҳукумати Сингапур ва Малайзияда шу вақтгача экспедицион қўшинлар сақлаб турибди. Ҳукумат уларни уердан олиб чиқиб кетиш у ёқда турсин балки бу қўшинларни «зарур бўлиб қолганда» кучайтириш планларини ишлаб чиқмоқда.

Гортон ҳукумати ўз қўшинларини Ҳинди-Хитойга юбориб, Никсоннинг Гуам доктринасига мувофиқ равишда ҳаракат қилмоқда, бу доктринанинг моҳияти яхши маълум: АҚШ иттифоқчилари Америка империализмининг манфаатларини ҳимоя қилишда актив иштирок этишлари керак.

Кейинги вақтлардаги воқеалар Канберранинг ташқи сиёсат соҳасида ҳам, ички сиёсат соҳасида ҳам тутаётган ўз йўлини ўзгартириш ниятида эмас эканлигини кўрсатиб турибди.

Ҳукуматнинг мудофаа министри Малькольм Фрейзер томонидан эълон қилинган ҳарбий программаси шу жумладан Австралия саноати «қўшинларнинг тўртинчи тури бўлиб қолиши керак» дейилган сўзлар Австралия халқига ҳеч қандай яхшилик келтирмайди. Бу — саноат даставвал ҳарбий эҳтиёжларга хизмат қилиши керак деган сўз. Бундай йўлнинг тутилиши мамлакатнинг миллий манфаатларигагина эмас, соғлом фикрларга ҳам зиддир.

В. КОНДРАШЕВ.
(АПН).

ВАШИНГТОН. АҚШда урушга қарши оммавий манифестация ўтказилмоқда. Унда АҚШ университет ва коллежларининг 300 вакили иштирок этмоқда.
СУРАТДА: Вашингтонда ўтказилган манифестация қатнашчилари.
ЮПИ—ТАСС телефотоси.

Спорт

СПОРТЧИЛАРИМИЗ ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ТОБЛАНИШ

Машқ тугагач, тренер Ҳамидулла Ғозиев болалар орасидан узун бўйли, хипчадан келган, билакларидан кучқувват ёғилиб турган йигитни чақирди.

— Чарчадингми? — синовчан деди тренер.

— Қайтага жуда яхши бўлди. Мириқиб машқ қилдим.

Шогирди Илғор Эгамбердиевнинг бугунги шунча оғир машқдан сўнг ўзини дадил тутиши, руҳан тетик гапириши тренер чеҳрасидаги савол аломатини табассумга алмаштирди. «Энди очиқ айтса бўлади» деган фикр ҳаёлидан ўтди тренернинг.

— Сени Эстонияга, Тарту шаҳрига мусобақага юбормоқчимиз, шаштинг қалай?!

Совет Иттифоқи бўйича ўсмирлар ўртасида Олимпия чарм қўлқопи мукофоти учун мусобақага номзодлар танланаётганидан Илғорнинг хабари бор эди. Устознинг бу гапини эшитиб беҳад қувониб кетди. Севинчини яширолмас, кўзлари шодликдан порлар, тилига гап келмасди.

Тренер уни сўзсиз тушунди. Шогирдини ноқулай аҳволдан қутқариш учун:

— Руҳсат, кетавер энди, — деди мамнун кулиб, — ютиб келмасанг худди кўрасан! — деб қўшиб қўйди ҳазиллашиб. Илғор кўчага чиққанда ўзини қушдек енгил, лочиндек бақувват ҳис қилди. Агар бундан бир-икки йил олдин Илғор боксчи, яхши спортчи бўлади деса, уни таниганлар роса ҳазил бўлдими, деб хандон отиб кулган бўлишармиди? Яқингинада бурнидан тортса йиқилгудек, нимжон кичкинагина бола эди. У спорт майдонига баъзи болалардек кўкрак кериб келгани йўқ. Югурганда, жисмоний машқларда бошқаларнинг орасида кўринмай кетарди. Лекин тинимсиз, машаққатли меҳнат уни катта даврага олиб чиқди. Шу туфайли баланд парвозга отланди.

...Бу воқеа 1967 йилнинг июнь ойида бўлган эди. Илғор акаси таниқли курашчи Юсуф Эгамбердиев, яна бир талай спортчилар билан бирга Москвага жўнади. Улар пойтахт яқинидаги ҳушҳаво ўрмон ичига жойлашишди.

Ҳар кун эрталаб ким қайси спорт билан шуғулланмасин, бир неча километрга югуриб келарди. Шунда Илғор ажабланиб сўради:

— Ака, сизлар енгил атлетикачи эмассизлару, нега мунча чопасизлар.

— Жангда чарчамай деган спортчи кўп югуриб юрагини чиниқтириши керак, — деди у.

Илғор кун бўйи спортчиларнинг машқларини томоша қилар, кечқурунлари ўхтинўхтин бўлиб турадиган баҳсларни тингларди.

Кунлар ўтган сари спортчиларни яхшироқ танир, улар билан ҳазиллашар, ҳатто суҳбатда ҳам бўларди. Бу озғингина бола борабора уларнинг эркатойига айланди. У энди чемпионлар билан бемалол гаплашар ва бундан ғоятда мамнун эди.

«Қандай яхши кишилар» ўйларди у. Оғир-оғир тошларни чархпалак қилиб ўйнатишади, сакраганда қушдек учишади. Пайлари тошдек қаттиқ. Ўзлари эса самимий, камтар.

«Талант машаққатли меҳнат билан қўшилганда ғалабага йўллайди», деган гапни кўп эшитган, лекин мусобақа кунлари бунинг мағзини чақди. Кўп мақталган, зўр қобилиятли спортчилардан баъзилари ўзларига ишониб, чемпионликка бир қадам қолганда қоқилишди.

Айниқса у бокс мусобақаларини завқ билан томоша қиларди. Кўпдан бери жаҳон рингида ғолибликни қўлдан бермай келаётган совет баҳодирларининг маҳорати уни ўзига ром қилиб олди. Шунда юраги жиз этди.

Тошкентга қайтгач, Илғор «Спартак» спорт жамиятининг бокс секциясига ёзилди. У бир нарсани қулоғига қуюб олганди: меҳнат, меҳнат ва меҳнат.

Дастлабки кунлар анча қийин бўлди. Қўллари кўнглидагидек ҳаракат қила олмас, шунинг учунми, баъзан унинг руҳи чўкарди. Кунларнинг бирида тренер машқ пайтида Илғорни энг ҳаракатчан болалар қаторига қўшиб мақтаб қолди. Бу гап унга қанот бағишлади. Эрталаб уйи яқинидаги жарликда югурар, устози ўргатганларини қайта-қайта такрорлар, таомилига етгунча машқ қиларди. Айниқса чарм қўлқоп усталарининг маҳорати ҳақидаги китобларни, газета-журналларни қўлдан қўймай ўқирди. Саккиз ойдан сўнг биринчи марта расмий мусобақада қатнашиб, ўсмирлар орасида (ярим енгил вазн)да Тошкент шаҳар чемпиони деган шарафли номни олишга муяссар бўлди. Биринчи катта мусобақадаёқ биринчи соврин эгаси. Ғалаба кетидан ғалабага эришиши уни руҳлантириб юборди шекилли, рингда ўзини эркин ҳис қилар, ўйлаган комбинациялари муваффақиятли чиқарди.

Илғор 1968 йил сентябрь ойининг ўрталарида биринчи бор Бутуниттифоқ рингида иштирок этди. Ёш йигит синалмаган жойда бироз саросимага тушди. Ахир у ерда Иттифоқ миқёсидаги ва республика чемпионлари ҳам кўп эди-да! Тренер эса уни тинчлантирарди.

Биринчи «жанг»нинг биринчи раундида қаттиқ ҳаяжонланганиданми бироз сустланди, иккинчи раундда ўзини тутиб олиб, ажойиб комбинациялар қилди. Биринчи кун рақибини енгди. Иккинчи кун моҳирлик билан рақибини лол этди. Финалда эса кўпчиликнинг тилига тушган литвалик спорт мастерлигига номзод Бумборс билан тўқнашди. Рақибининг пайлари таранг; тезкорлиги билан донг чиқарган эди. Айниқса ҳужумкорликни севарди. Илғор биринчи раундда енгил ҳаракат қилиб, унинг ожиз томонларини билиш учун «тилсим» қидира бошлади. Рақиби тўсатдан ҳужумга ўтганда ҳар хил услуб билан ҳимояланиб, кейин қайта ҳужумга ўтарди.

Гонг! Мардонавор икки йигитнинг ҳам ғалабадан умиди бор эди. Уч судья литвалик чемпионга, икки судья Эгамбердиев фойдасига ҳал қилди. Илғор Эгамбердиев кумуш медаль билан кифояланди.

1969 йил Илғор Эгамбердиев Тошкент шаҳар, республика «Спартак» жамияти, Ўзбекистон ССР чемпиони бўлди. Октябрь ойида ёшлар орасида ўтказилган Бутуниттифоқ «Спартак» жамиятининг биринчилигида қатнашди. Биринчи «жанг»ларни ғалаба билан тугаллади. Навбатдаги курашда спорт мастери Рагимовни ютиб, финалга бир қадам қолганда врачлар унинг рингга чиқишига рухсат бермадилар. Жангларнинг бирида қовоғи шилиниб кетганди. Шу билан у бешинчи ўринни эгаллади.

Илғор бу йил ҳам бир марта катта ринг даврасида иштирок этди. Шу йилнинг бошида Ленинградда студентларнинг Бутуниттифоқ мусобақалари бўлиб ўтди. Финалгача унга тенг кела оладиган азамат топилмади. Сўнгги учрашув Белоруссия ССР чемпиони Лукашевич билан бўлди. Илғор биринчи раундда ҳам иккинчи раундда ҳам паст бўйли, бақувват, мускулдор рақибини яқинига келтирмади. Учинчи раундни ҳам кўтаринки рух билан ўтказди. Унинг чиройли серияларини зал гувиллаб қарши олди. Рақиби ҳолдан тойган, у эса тетик эди.

Кураш ниҳоясига етди. Судьялар узоқ маслаҳатлашишгач, кутилмаганда рақибининг қўли баланд кўтарилди. Зал бир кўтарилиб тушгандай бўлди. Илғор эса ажабланди, қўлидаги бинтни чала ечганча, кийиниш хонасига йўл олди. Йўлда уни мусобақа бош судьяси тўхтатди.

— Хафа бўлдингми шоввоз, терма командага сенинг номзодинг қўйилди. Қийинчиликларни енгсанг, машқни бўшаштирмасанг сендан зўр спортчи чиқади. Чеҳрангни оч энди, бу ердан жўнаш олдида менга албатта учрашиб кет!..

Тошкент физкультура институти спорт факультетининг биринчи курс студенти Илғор Эгамбердиев қайси мусобақада қатнашмасин, рингнинг энг мардларидан бўлиб таниляпти. Кундан-кунга маҳорати ошиб боряпти. Кейинги бир йил ичида қандай мусобақада қатнашмасин, фақат фахрли ўринларни эгаллаб келяпти. Ҳозиргача олтмиш олти марта рингга чиққан бўлса, шундан олтмиштасида ғолиб келди. Юбилей йилида у спорт мастерлигига номзод деган фахрли номга сазовор бўлди.

Б. ПЎЛАТОВ.

Ёш шахматчи.

С. Замостьянова фотоэтюди.

ЖАМИЯТ ЧЕМПИОНИ

Москва яқинидаги «Динамо» полигонида бўлиб ўтган «Динамо» жамияти мерганларининг шахсий-команда биринчилигида республикамиз вакили А. Воличенко катта муваффақиятга эришди. РП-5 машқида 591 очко тўплаган Воличенко жамият чемпиони унвонига сазовор бўлди.

Редактор ўринбосари М. КАРИМОВ.

Шаҳримизнинг «Марказ-4» кварталида янги қаҳвахона-ресторан фойдаланишга топширилиш арафасида турибди. Бу ерда тўй, тантанали кечалар, маросимлар ўтказиш зали ҳам мавжуд.

СУРАТДА: янги қаҳвахона-ресторанннинг залларидан бири.

М. Нуриддинов фотоси.

● *Ажойиботлар оламида*

ДУНЁНИНГ ҚАДИМИЙ КАРТАЛАРИ

Американи осиёлик қадимги сайёҳлар очган бўлиб чиқяпти.. Ленинградлик шарқшунослар Лев Гумилев ва Бронслав Кузнецов осиёлик географлар Америка қитъаси борлигини милоддан камида бир ярим минг йил илгари билганлар, деб фараз қилмоқдалар. Олимлар ўз гипотезаларида Тибетнинг қадимги китобларидаги дунёнинг қўҳна карталари маъносига суянмоқдалар. Ўзига хос услубда чизилган бу карталар шарқшуносларга илгаритдан маълум бўлсада, шу вақтгача афсонавий ерларнинг схемалари ёҳуд будда донишмандаларининг тасаввуф жадваллари деб ҳисоблаб келардилар.

Мураккаб қадимги Тибет ва ҳинд топонимикаси синчиклаб таҳлил қилиб чиқилганидан сўнг ана шу фикр ўзгарди. Тадқиқотчилар «шарқий денгиз нариёғида жуда олисдаги кўм-кўк мамлакат» деган ибора Америка бўлса керак, деб тахмин қилмоқдалар. Тилшунос Б. Кузнецов жуда қадим замонларда ғирт Америка қитъасига хос «табак» сўзи бир қанча шарқий тиллар ва лаҳжаларга кириб кетганлигининг аниқланиши ҳам ана шу фикрни тасдиқлайди.

Жуда қадимги карталарда мамлакат ва қитъаларнинг жойлаштирилиши инсоният тонгидаги дастлабки географлар — Шумер ва Халдеевларнинг планета хусусида айтган фикрларига кўп жиҳатдан яқинлашиб келади. Шундан олимлар бояги карталардаги маълумотлар Осиёда милоддан аввалги иккинчи минг йилликдаёқ маълум бўлган деган хулосага келдилар.

(ТАСС мухбири).
Ленинград.

● *Текинхўрлик, ичкиликбозлик ва безориликка шафқат йўқ!*

ШАҲРИМИЗГА ДОҒ ТУШИРАЁТГАНЛАР

Майда безорилик учун жазоланганлар

◆ **Чижов В. А.** 1929 йилда туғилган. «Главташкентстрой»га қарашли транспорт бошқармасининг ўқув комбинати старший мастери. Маст ҳолида қўшнисиникига кириб, жанжал кўтарганлиги учун 15 суткага ҳукм қилинди.

◆ **Лаптев Л. С.** 1927 йилда туғилган. Ўзбекистон ССР автотранспорт министрлигининг 3-автокомбинати шофёри. Маст ҳолида уйида жанжал кўтариб, қўшниларининг оромини бузганлиги учун 12 суткага қамалди.

Ҳушёрхонада тунаганлар

◆ **Абдуллаев Ҳ.** 1928 йилда туғилган. Шаҳар полиграфия комбинати электромонтёри.

◆ **Бобошин А. И.** 1918 йилда туғилган. «Средазавтоматика» трестига қарашли Ўзбекистон ССР махсус монтаж-наладка бошқармасининг электрслесари.

◆ **Карпов Ф. П.** 1908 йилда туғилган. 6-қурилиш трестининг 70-бошқармаси бетончиси.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

ҚАТТИҚ ОГОҲЛАНТИРИЛДИ

Газетамизнинг шу йил 30 май сонида «Шаҳримизга доғ тушираётганлар» рубрикаси остида майда безорилиги учун жазоланганлар рўйхатида Чкалов авиация заводининг ишчиси М. Габдуллин ҳам бор эди. Завод маъмуриятининг редакцияга маълум қилишича, Габдуллининг хулқи умумий йиғилишда муҳокама қилиниб, у қаттиқ огоҳлантирилган.

* * *

«Тошкент оқшоми» газетасининг 19 май сонида «Шаҳримизга доғ тушираётганлар» рубрикаси остида майда безорилиги учун қамалганлар рўйхати орасида Тошкент шаҳар ижроия комитети биринчи ремонт қурилиш бошқармасининг ходими Р. Домашев ҳам бор эди.

Олинган жавобда кўрсатилишича Домашевнинг хулқи коллектив орасида муҳокама қилиниб қаттиқ огоҳлантирилди.

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17|VII да Гули сиёҳ, 18|VII да Қайнона, 19|VII да Паранжи сирлари.

КИНО

17 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Ўзимизники — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Ўғирланган — «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «МОСКВА» (кеч 7 да).

Уч ёқлама текширув — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кечқурун).

Севги ёши (кеч 7 яримда), **Графиня Коссель** (кеч соат 8.45 минутда) — САНЪАТ САРОЙИ.

Она муҳаббати — НАВОИЙ НОМЛИ (кечқурун).

Онам эрга тегди — «ДРУЖБА» (кечқурун).

Яшасин севги! — «МОСКВА» (кеч 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10 яримда бошланади)

Австралиялик учун хотин — «РАКЕТА».

Яшасин севги! — ТЕЛЬМАН номли.

Ўғирланган — «ФЕСТИВАЛЬ».

18 ИЮЛДА

ҚИШКИ БИНОДА

Ўзимизники — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун)

Ўғирланган — «СПУТНИК», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «МОСКВА» (эрталаб соат 11 ярим, кундуз 3 ярим ва кеч 7 да).

Уч ёқлама текширув — «ЎЗБЕКИСТОН», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Севги ёши (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3, 5 ярим ва кеч 7 яримда), **Графиня Коссель** (кеч соат 8.45 минутда) — САНЪАТ САРОЙИ.

Она муҳаббати — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Онам эрга тегди — «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Яшасин севги! — «МОСКВА» (кундуз соат 1, 5 ва кеч 9 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 9 ва 10 яримда бошланади)

Австриялик учун хотин — «РАКЕТА».

Яшасин севги! — ТЕЛЬМАН номли.

Ўғирланган — «ФЕСТИВАЛЬ».

Тошкент область Бўка районидаги М. Авезов номли 11 сон ўрта мактаб томонидан йўқотилган 865248 номерли

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги 84 сон ўрта мактаб томонидан Йўлдошева Мажлума номига берилган 171886 номерли йўқолган

ЕТУКЛИК АТТЕСТАТИ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙНИЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

26 ИЮЛГАЧА

ФИГУРАЛИ УЧИШ БЎЙИЧА

ЖАҲОН ВА ЕВРОПА БИРИНЧИЛИГИ ҲАМДА ОЛИМПИАДА ЎЙИНЛАРИНИНГ КУМУШ МЕДАЛЬ МУКОФОТИ СОВРИНДОРЛАРИ

ТАТЬЯНА ЖУК
ВА
АЛЕКСАНДР ГОРЕЛИК

ИШТИРОКИДА

«МУЗ УСТИДА ЦИРК» ТОМОШАЛАРИ

Шунингдек А. МАЙОРОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ

«ХОККЕЙ ЎЙНОВЧИ АЙИҚЛАР»

ҚАТНАШАДИЛАР

Томошалар ҳар куни кеч соат 8 да, шанба куни кундуз соат 3 ва кеч 8 да, якшанба куни кундуз соат 12, 3, кеч соат 8 да бошланади.

Томоша тугашига ҳар хил маршрутда қатнайдиган автобуслар берилади.

Билетлар сотилмоқда.

Справкалар учун телефонлар: 44-61.54, 44-50.12.

ЛЕНИН КОМСОМОЛИ НОМЛИ МАРКАЗИЙ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

18, 19 ИЮЛДА

(кураш майдонида)

КАТТА КУЛГИ КЕЧАСИ

Кулги билан қалбларда ором,
Кулги билан яшарур одам.

Кечада — Қўқонлик ёш хушовоз хонанда

Атхамжон МАМАЮСУПОВ

иштирок этади.

Кулги кечаси кеч соат 8 яримда бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

Тошкент область Бўстонлиқ районидаги 11 сон ўрта мактаб томонидан **Эрметов Уктам** номига берилган 863305 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТЕЛЕВИЗОР

17 ИЮЛЬ

ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.25 Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида: 18.30 Телевизион янгиликлар. **18.45** Ўсмирлар учун. «Троллейбус маршрутларининг эгалари». **19.25** Э. Хемингуэй. «Яхши қол, қурол». Телеспектакль иккинчи қисми. **20.25** Кўрсатувлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.35 Телевизион янгиликлар. **20.50** КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари — ҳаётга! **21.10** «Жасорат» Ҳужжатли фильм. **22.00** Саҳна усталари. Анвар ЮСУПОВ.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

ЎҚУВ КЎРСАТУВЛАРИ ПРОГРАММАСИ

18.30 Абитуриентлар учун физикадан рус тилида машғулот.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Рангли телевидение. «Буратино кўргазмаси». **20.30** «Жасорат». Телевизион альманах. **21.00** Янгиликлар. **21.05** Рангли телевидение. «Чашма». Фольклор клуби. **21.50** Киножурнал. **22.00** Рангли телевидение. Баскетбол бўйича СССР биринчилиги. ЦСКА — «ЖАЛЬГИРИС». Танаффус вақтида янгиликлар. **23.40** «Вақт» информацион программаси. **00.10** «Балет солисткаси». Бадиий фильм. **01.35** Александр Огнивцев куйлайди. **02.25** Янгиликлар, кўрсатувлар программаси. **02.35** Москва кўрсатувларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 «Халқ номзоди». Кинофильм.

Рус тилида: 20.20 Фильм-концерт. **20.55** «Муз устида ҳамма иш жойида», Шимолий Қутб-16». Илмий-оммабоп фильм. **21.15** Фильм-концерт. **21.30** «Казаклар». Бадиий фильм.

РАДИО

17 ИЮЛЬ

ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 «Композитор С. Варелас». Музикали очерк. **18.00** Илмий-атеистик темаларда эшиттириш (ўзбекча). **18.10** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист С. Раҳимов куйлайди. **19.20** «Хайтарма» ансамбли солистларининг концерти (татарча). **20.00** «Ўзбекистон индустриальний» радиожурнали. **20.30** Саноат ходимлари учун концерт. **21.00** Халқаро мавзуларда суҳбат (ўзбекча). **21.10** Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. **21.45** Ш. Акрамовнинг «Жаҳон коммунистик ҳаракатининг ленинча стратегия ва тактика принциплари» деган суҳбати. **22.30** «Театр микрофон олдида». Ҳамза номли театр «Алишер Навоий» спектаклининг монтажи. **24.00** Тунги концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбек классик куйлари. **19.30** «Баян тилга кирганда». Музикали эшиттириш. **20.00** Тожикистон композиторларининг қўшиқлари. **20.30** Таниш куйлар. **20.50** «КПСС Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорлари — ҳаётга (русча). **21.00** Курашаётган Вьетнам адабиёти.

Тошкент шаҳар Октябрь район халқ маорифи бўлими, касаба союз ташкилоти ва 124 сон ўрта мактаб коллективи шу мактабнинг она тили ва адабиёти ўқитувчиси А. Каттахўжаевга онаси

Фазли
КАТТАХЎЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ.

17 ИЮЛЬ, 1970 й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй. Редакция телефонлари: Коммутатор—33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари 33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар—33-27-22 партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари, 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари—33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари—33-27-03, ахборот бўлими —33-28-95 эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579.
НАШР 3055.
Р—00828.